

ความเต็มใจจ่ายประกันภัยข้าวนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดเชียงราย
Farmers' Willingness to Pay for Off-Season Rice Insurance
In Chiang Rai Province

นุชรินทร์ ศรีคุณเมือง¹ และ ปิยะลักษณ์ พุทธวงศ์²
Nucharin Srikhunmuang and Piyaluk Buddhawongsa

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามูลค่าความเต็มใจจ่ายเบี้ยประกันภัยข้าวนาปรังและเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายเบี้ยประกันของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปรังในจังหวัดเชียงราย โดยได้สมมติสถานการณ์เพื่อประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่าย และได้ทำการเก็บแบบสอบถามจากเกษตรกรในจังหวัดเชียงราย จำนวน 400 ตัวอย่าง และทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายเบี้ยประกัน และมูลค่าความเต็มใจจ่ายเบี้ยประกันภัยข้าวนาปรังของเกษตรกร โดยใช้สมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรมีความเต็มใจจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยข้าวนาปรังสูงสุด 91 บาทต่อไร่ โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยข้าวนาปรังของเกษตรกร ได้แก่ การได้รับความเสียหายของการปลูกข้าวนาปรังใน 5 ปีที่ผ่านมา ประสบการณ์ในการเพาะปลูกข้าวนาปรัง การรู้จักเกี่ยวกับโครงการประกันภัยพืชผล สัดส่วนรายได้นอกภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมด สัดส่วนความเป็นเจ้าของที่ดินเพาะปลูกข้าวนาปรัง และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ปลูกข้าวนาปรัง

คำสำคัญ: ความเต็มใจจ่าย ประกันภัยพืชผล ข้าวนาปรัง เกษตรกร จังหวัดเชียงราย

ABSTRACT

The main objectives of this research are to study (1) the value of willingness to pay off-season rice insurance premiums and (2) to study the factors affecting the willingness to pay the insurance premiums for off-season rice farmers in Chiang Rai Province. The situation was assumed to assess the willingness to pay, and collected questionnaires from farmers in Chiang Rai province. 400 samples. And analyze the factor that affect the willingness to pay insurance premiums And the value of willingness to pay off second rice insurance premiums by farmers using the Multiple Regression Analysis.

Email :nucharin_nuy@hotmail.co.th

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (ภาคพิเศษ) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

The results show that farmers are willing to pay offensive insurance premiums at 91 baht per rai. The factors that have influenced the value of willingness to pay off-season insurance premiums for farmers are the damage of off-season rice cultivation in the past 5 years. Experience in growing off-season rice. Knowing about the Plant Insurance Program. The ratio of non-agricultural income to total income. Proportion of land ownership for off-season rice cultivation. And the number of household members that grow off-season rice.

Keywords :Willingness to pay, Crop Insurance, Off-Season Rice, Farmers, Chiang Rai Province

ที่มาและความสำคัญ

จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคเหนือที่มีพื้นที่เพาะปลูกข้าว 1,381,701.47 ไร่ ซึ่งเป็นลำดับที่ 19 ของประเทศ และเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรังมากที่สุดในภาคเหนือตอนบน (สำนักงาน-เกษตรจังหวัดเชียงราย, 2560) แต่ในช่วงฤดูการเพาะปลูกข้าวนาปรังกลับพบว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านสภาพอากาศในพื้นที่ จากการที่สภาพอากาศร้อนจัด ทำให้บางพื้นที่ไม่สามารถบริหารจัดการน้ำได้เต็มศักยภาพ เพราะพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่นอกเขตชลประทาน ทำให้ในฤดูการเพาะปลูกข้าวนาปรัง เกษตรกรจังหวัดเชียงรายได้รับผลกระทบจากปัญหาการขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูก รวมทั้งเกิดโรค แมลงและศัตรูพืชระบาดหนักซึ่งปัญหาดังกล่าวได้สร้างความเสียหายให้กับผลผลิตข้าวนาปรังของเกษตรกรในพื้นที่เป็นอย่างมาก ดังเห็นได้จากข้อมูลปี 2555-2561 พื้นที่เสียหายประมาณร้อยละ 0.7 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศและภาคเหนือ

แม้ว่ารัฐบาลได้เข้ามาช่วยเหลือและเยียวยาเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติต่างๆ แต่ความช่วยเหลือที่เกษตรกรได้รับอาจยังไม่เพียงพอ ทำให้รัฐบาลได้พยายามหาวิธีจัดการความเสี่ยงภัยให้กับเกษตรกรตั้งแต่หาแหล่งน้ำเพื่อบรรเทาภัยแล้ง และการป้องกันภัยอื่นๆในรูปแบบต่างๆกัน ซึ่งต้องใช้เวลาและไม่ใช่เสร็จในปีเดียว การประกันภัยจึงเป็นวิธีการป้องกันความเสี่ยงให้กับเกษตรกรที่ประสบปัญหาได้อีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้เกษตรกรได้รับการชดเชยต้นทุนการผลิตที่เสียหายไปจากภัยต่างๆที่เกิดขึ้นโดยไม่ต้องกู้ยืมเงินซ้ำซาก และเป็นวิธีการป้องกันความเสี่ยงภัยที่มีต้นทุนต่ำที่สุดที่เกษตรกรสามารถดำเนินการได้เองเมื่อเทียบกับวิธีการอื่นๆ ทำให้ทางรัฐบาลได้พยายามดำเนินงานประกันภัยพืชผลร่วมกับบริษัทประกันภัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน โดยนำมาใช้ในข้าวนาปีเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2552 เป็นการประกันภัยแล้งโดยใช้ดัชนีภูมิอากาศเป็นตัวชี้วัด และในปี พ.ศ. 2554 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.) ได้จัดทำโครงการประกันภัยข้าวนาปีที่มีการคุ้มครองภัยธรรมชาติ ซึ่งการประกันภัยพืชผลถือเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ใช้เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนจากภัยพิบัติทางธรรมชาติให้แก่เกษตรกร หากในปีการเพาะปลูกนั้นเกษตรกรประสบภัยพิบัติจะสามารถนำเงินค่าสินไหมทดแทนที่ได้รับจากการชดเชยไปใช้เป็นเงินลงทุนในการทำเกษตรกรรมรอบการเพาะปลูกใหม่ได้

จะเห็นได้ว่าในหลายๆปีที่ผ่านมาทางรัฐบาลยังไม่มีโครงการเกี่ยวกับการประกันภัยข้าวนาปรังแม้ว่าเกษตรกรจะได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติต่างๆก็ตาม ประกอบกับบางพื้นที่ไม่สามารถหันไปปลูกพืชชนิดอื่นได้ ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับความเต็มใจจ่ายประกันภัยข้าวนาปรังของเกษตรกรจังหวัดเชียงรายจะเป็นแนวทางในการกำหนดค่าเบี้ยประกันภัยข้าวนาปรังให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร รวมทั้งเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการดำเนินการประกันภัยสำหรับการเพาะปลูกข้าวนาปรังต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษามูลค่าความเต็มใจจ่ายเบี้ยประกันภัยข้าวนาปรังของเกษตรกรจังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายเบี้ยประกันของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปรังจังหวัดเชียงราย

วิธีการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ เกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนปลูกข้าวนาปรังของจังหวัดเชียงราย ปีเพาะปลูก 2560/61 และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือเกษตรกรตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนปลูกข้าวนาปรังของจังหวัดเชียงราย ปีเพาะปลูก 2560/61 ทั้งหมด 31,938 ครัวเรือนซึ่งสามารถกำหนดขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมคำนวณจากสูตรของทาโร ยามาเน่(Taro Yamane) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

กำหนดให้ ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05 และความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5

$$\text{แทนค่าในสูตร} \quad n = \frac{31,938}{1+31,938(0.05)^2} \quad n = 395.03 \approx 400$$

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือเกษตรกรตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนปลูกข้าวนาปรังของจังหวัดเชียงรายปีเพาะปลูก 2560/61 จำนวน 400 ครัวเรือน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถามสำหรับใช้ในการสัมภาษณ์เกษตรกร ซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายปิด(Close-ended Questions) และคำถามปลายเปิด(Open-ended Questions) โดยแบบสอบถามจะแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเบื้องต้นของเกษตรกรได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกที่อาศัยในครัวเรือน รายได้สุทธิของครัวเรือน/ปี และรายได้ที่ได้รับจากการเพาะปลูกข้าวนาปรังปีที่ผ่านมา

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลด้านการปลูกข้าวนาปรังของเกษตรกรได้แก่ ประสบการณ์ในการเพาะปลูกข้าวนาปรัง ขนาดพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรังและขนาดพื้นที่ถือครองทางการเกษตรปีที่ผ่านมาลักษณะเอกสารสิทธิ์ที่ดินสำหรับการเพาะปลูกข้าวนาปรังการเป็นเจ้าของที่ดินสำหรับการเพาะปลูกข้าวนาปรังแหล่งน้ำที่ใช้ในการเพาะปลูกข้าวนาปรังผลผลิตรวมของข้าวนาปรัง และจำนวนพืชที่ปลูกในช่วงฤดูแล้ง

ส่วนที่ 3 เป็นข้อมูลลักษณะภัยพิบัติที่เคยประสบในการเพาะปลูกข้าวนาปรัง ได้แก่ ความเสี่ยงในฤดูกาลเพาะปลูกข้าวนาปรัง การได้รับความเสียหายในการเพาะปลูกข้าวนาปรัง จากภัยพิบัติใน 5 ปีที่ผ่านมา การได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาล และการรู้จักโครงการประกันภัยพืชผล

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับมูลค่าความเต็มใจจ่ายประกันภัยข้าวนาปรัง เพื่อประเมินมูลค่าความเต็มใจจ่ายของเกษตรกรจังหวัดเชียงราย โดยใช้วิธีการสมมติเหตุการณ์เพื่อวัดความเต็มใจจ่ายจากคำถามปลายปิดก่อน (ศิริจรรยา ออกรัมย์,2553) เพื่อสะท้อนราคาที่เกษตรกรต้องการซื้อ โดยการศึกษาในครั้งนี้ได้ทดสอบแบบสอบถามในภาคสนามก่อนจำนวน 20 ชุด เพื่อนำมากำหนดค่าเบี้ยประกันภัยข้าวนาปรัง รวมถึงมูลค่าเงินชดเชยที่เกษตรกรต้องการ และทดสอบแบบสอบถามอื่นๆ ผลจากการศึกษาเบื้องต้น พบว่า ราคาเสนอซื้อเริ่มต้นของเกษตรกร คือ 100 บาท/ไร่ เพื่อเงินชดเชย มูลค่า 1,870 บาท/ไร่

3. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงปริมาณ โดยวิธีการวิเคราะห์จำแนกตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษามูลค่าความเต็มใจจ่ายเบี้ยประกันภัยข้าวนาปรังของเกษตรกรจังหวัดเชียงราย จะใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามในส่วนที่ 4 มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย(Mean) เพื่อคำนวณค่าความเต็มใจจ่ายเฉลี่ย โดยจำแนกออกเป็น ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนเกษตรกร ลักษณะการเพาะปลูกข้าวนาปรัง และลักษณะด้านความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติที่เกษตรกรเผชิญ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายเบี้ยประกันของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปรังจังหวัดเชียงราย เป็นการประเมินเพื่อหาความสัมพันธ์ของแต่ละปัจจัยโดยใช้สมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งมีรูปแบบสมการในการศึกษา ดังนี้

กำหนดให้มีค่าตัวแปรอิสระเหมือนกัน สามารถเขียนออกมาเป็นสมการได้ดังนี้

$$WTP_i = \beta_0 + \beta_1 SIZE_i + \beta_2 DAMAGE_i + \beta_3 DIV_i + \beta_4 EPR_i + \beta_5 INC_i + \beta_6 IRR_i + \beta_7 KNOWLED_i + \beta_8 OUTING_i + \beta_9 OWNER_i + \beta_{10} MEMRICE_i + \beta_{11} GOVN_i + \epsilon_i$$

โดยกำหนดให้

WTP คือ มูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าเบี่ยประกันภัยข้าวนาปรัง(บาทต่อไร่)

SIZE คือ ขนาดพื้นที่เพาะปลูกข้าวนาปรัง

1 = พื้นที่ปลูกข้าวนาปรังตั้งแต่12 ไร่ขึ้นไป

0 = พื้นที่ปลูกข้าวนาปรังที่น้อยกว่า12 ไร่

DAMAGE คือ การได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติใน 5 ปี ที่ผ่านมา

1 = กลุ่มตัวอย่างที่เคยได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติใน 5ปี ที่ผ่านมา

0 = กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติใน 5ปี ที่ผ่านมา

DIV คือ ความหลากหลายในการทำการเกษตร

1 = กลุ่มตัวอย่างที่มีการปลูกพืชชนิดอื่นร่วมกับการปลูกข้าวนาปรัง

0 = กลุ่มตัวอย่างที่มีการปลูกข้าวนาปรังเพียงชนิดเดียว

EPR คือ ประสบการณ์ในการเพาะปลูกข้าวนาปรัง (ปี)

INC คือ รายได้ที่ได้รับจากการเพาะปลูกข้าวนาปรัง (บาทต่อปี)

IRR คือ ลักษณะที่ตั้งของพื้นที่ปลูกข้าวนาปรัง

1 = กลุ่มตัวอย่างที่มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังอยู่ในเขตชลประทาน

0 = กลุ่มตัวอย่างที่มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังอยู่นอกเขตชลประทาน

KNOWLED คือการรู้จักโครงการประกันภัยพืชผล

1 = กลุ่มตัวอย่างที่รู้จักโครงการประกันภัยพืชผล

0 = กลุ่มตัวอย่างที่ไม่รู้จักโครงการประกันภัยพืชผล

OUTING คือ สัดส่วนรายได้นอกภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมด(ร้อยละ)

OWNER คือ สัดส่วนความเป็นเจ้าของที่ดินเพาะปลูกข้าวนาปรัง(ร้อยละ)

MEMRICE คือ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ปลูกข้าวนาปรัง(คน)

GOVN คือ การได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาล

1 = กลุ่มตัวอย่างที่เคยได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาล

0 = กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาล

และกำหนดให้

β_0 คือ ค่าคงที่ในสมการ

β_i คือ ค่าสัมประสิทธิ์ซึ่งเป็นค่าคงที่ในสมการ

ϵ_i คือ ค่าความคลาดเคลื่อน

ผลการศึกษา

ลักษณะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนเกษตรกร จากผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 81.25 เป็นหัวหน้าครัวเรือน โดยหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 80.25 ซึ่งมีอายุเฉลี่ย 51-60 ปี ร้อยละ 46.50 และได้รับการศึกษาอยู่ที่ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 73.50 สมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในภาคเกษตรเฉลี่ย 2.10 ราย ต่อครัวเรือน และรายได้เฉลี่ยสุทธิของครัวเรือนอยู่ที่ 267,731 บาทต่อปี

ลักษณะการปลูกข้าวนาปรัง จากผลการศึกษาพบว่า ประสบการณ์ในการเพาะปลูกข้าวนาปรังของครัวเรือนส่วนใหญ่ อยู่ระหว่าง 6-10 ปี ร้อยละ 51 พื้นที่ถือครองสำหรับการเพาะปลูกข้าวนาปรังเป็นของตนเองร้อยละ 73.80 โดยเฉลี่ย 8.03 ไร่/ครัวเรือน โดยเกษตรกรส่วนใหญ่เพาะปลูกข้าวเหนียวนาปรัง ร้อยละ 52.99 และลักษณะพื้นที่ที่แปลงของเกษตรกรอยู่นอกเขตชลประทาน ร้อยละ 81 ซึ่งอาศัยการใช้น้ำบาดาลในการเพาะปลูก ร้อยละ 32.75 และยังมีเกษตรกรอีก 38 ครัวเรือน ที่ปลูกพืชชนิดอื่นร่วมด้วยในช่วงฤดูนาปรัง ร้อยละ 9.5 โดยพืชที่ปลูกได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง และพืชผักสวนครัว

ลักษณะความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติที่ต้องเผชิญ จากผลการศึกษาพบว่า ภัยแล้งเป็นภัยธรรมชาติที่เกษตรกรตัวอย่างส่วนใหญ่เผชิญในทุกช่วงของการเพาะปลูกมากกว่าภัยอื่นๆ ได้แก่โรคและแมลงศัตรูพืช ภัยหนาว และลูกเห็บ ตามลำดับ อีกทั้งยังมีความถี่ในการเกิดขึ้นทุกปีและมีความรุนแรงมากกว่าภัยอื่นๆ เมื่อพิจารณาถึงระดับความเสียหายที่เกษตรกรตัวอย่างต้องเผชิญในการปลูกข้าวนาปรัง พบว่า ภัยแล้งสร้างความเสียหายแก่ผลผลิตของเกษตรกรมากที่สุด รองลงมาคือ โรคและแมลงศัตรูพืช ลูกเห็บและภัยหนาว ตามลำดับ เมื่อเกิดภัยพิบัติเกษตรกรบางส่วนเคยได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐ ร้อยละ 15.50 ทั้งในรูปแบบของเงินชดเชยและในรูปแบบของปัจจัยการผลิต แต่ความช่วยเหลือที่เกษตรกรได้รับจากภาครัฐไม่เพียงพอต่อความต้องการเพาะปลูกใหม่ ซึ่งเกษตรกร ร้อยละ 69.75 ที่รู้จักโครงการประกันภัยพืชผล จากธนาคารเพื่อการเกษตร(ธ.ก.ส.) ร้อยละ 87.81 เคยเข้าร่วมโครงการประกันภัยพืชผล ร้อยละ 31.54 เพื่อลดความเสี่ยงในการเพาะปลูกพืชอื่นๆ เช่น ข้าวนาปี เป็นต้น

การศึกษาในครั้งนี้ มีการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ทั้ง 2 ข้อ ดังนี้

1. การศึกษามูลค่าความเต็มใจจ่ายเบี้ยประกันภัยข้าวนาปรังของเกษตรกร

จากผลการศึกษาพบว่ามูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยข้าวนาปรังของเกษตรกรตัวอย่างในจังหวัดเชียงราย จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ โดยวิธีการหามูลค่าความเต็มใจจ่ายนั้นใช้การจำลองสถานการณ์สมมติขึ้นจากการกำหนดเงื่อนไขข้อจำกัดต่างๆ พบว่าเกษตรกรมีมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยข้าวนาปรังเฉลี่ย 91.12 บาทต่อไร่โดยมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยข้าวนาปรังสูงสุดของเกษตรกรคือ 200 บาทต่อไร่ และมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยข้าวนาปรังต่ำสุดคือ 20 บาทต่อไร่

ตารางที่ 1 มูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยข้าวนาปรังของเกษตรกร

รายการ	ค่าความเต็มใจจ่าย (บาทต่อไร่)
มูลค่าความเต็มใจจ่ายสูงสุด	200
มูลค่าความเต็มใจจ่ายต่ำสุด	20
มูลค่าความเต็มใจจ่ายเฉลี่ย	91.12

ที่มา:จากการสำรวจ

2. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายเบี้ยประกันของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปรังจังหวัดเชียงรายซึ่งจากผลการศึกษา พบว่า

1. หากเกษตรกรได้รับความเสียหายจากการปลูกข้าวนาปรังใน 5 ปีที่ผ่านมา (DAMAGE) เพิ่มขึ้น 1 ครั้ง ส่งผลให้เกษตรกรยินดีจ่ายเบี้ยประกันภัยข้าวนาปรังเพิ่มขึ้น 23.454 บาท เนื่องจากเกษตรกรมีประสบการณ์ในการประสบปัญหาภัยพิบัติที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผลผลิตหรือรายได้ที่ควรได้รับ จึงยินดีจ่ายเพิ่มขึ้นเพื่อลดความเสี่ยงดังกล่าว

2. หากเกษตรกรมีประสบการณ์ในการเพาะปลูกข้าวนาปรังเพิ่มขึ้น 1 ปี ส่งผลให้เกษตรกรยินดีจ่ายเบี้ยประกันภัยข้าวนาปรังลดลง 0.649 บาท เนื่องจากประสบการณ์ในการเพาะปลูกข้าวนาปรังของเกษตรกรที่สูงขึ้นทำให้มีความรู้และเข้าใจในการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

3. หากเกษตรกรารู้จักโครงการประกันภัยพืชผล (KNOWLED) ส่งผลให้เกษตรกรยินดีจ่ายเบี้ยประกันภัยข้าวนาปรังเพิ่มขึ้น 16.698 บาท เนื่องจากเกษตรกรที่รู้จักโครงการประกันภัยพืชผลจะทราบดีว่าการประกันภัยพืชผลสามารถลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้

4. หากเกษตรกรมีส่วนรายได้นอกภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมด (OUTING) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ส่งผลให้เกษตรกรยินดีจ่ายเบี้ยประกันภัยข้าวนาปรังลดลง 55.495 บาท เนื่องจากเกษตรกรที่มีส่วนรายได้นอกภาคเกษตรมากสามารถลดความกังวลในด้านรายได้ที่คาดว่าจะได้รับจากการปลูกข้าวนาปรังลงได้

5. หากเกษตรกรมีส่วนเป็นเจ้าของที่ดินเพาะปลูกข้าวนาปรัง (OWNER) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ส่งผลให้เกษตรกรยินดีจ่ายเบี้ยประกันภัยข้าวนาปรังเพิ่มขึ้น 0.496 บาท เนื่องจากเกษตรกรที่มีส่วนความเป็นเจ้าของที่ดินเพาะปลูกข้าวนาปรังมากไม่มีภาระค่าใช้จ่ายในส่วนของคุณค่าเช่าที่ดิน

6. หากเกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ปลูกข้าวนาปรัง (MEMRICE) เพิ่มขึ้น 1 รายส่งผลให้เกษตรกรยินดีจ่ายเบี้ยประกันภัยข้าวนาปรังเพิ่มขึ้น 4.390 เนื่องจากเกษตรกรที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนปลูกข้าวนาปรังไม่ต้องแบกรับต้นทุนค่าจ้างแรงงาน

ตารางที่ 2 ผลการประมาณค่าแบบจำลองความเต็มใจจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยข้าวนาปรัง

ตัวแปรอิสระ	Coef.	95% CI	P-value
DAMAGE	23.454***	(14.503, 32.404)	0.000
EPR	-0.649*	(-1.420, 0.123)	0.099
KNOWLED	16.698***	(9.787, 23.608)	0.000
OUTING	-55.495***	(-71.258, -39.732)	0.000
OWNER	0.496*	(-0.001, 0.993)	0.051
MEMRICE	4.390*	(-0.367, 9.148)	0.070
Constant	68.742***	(51.654, 85.829)	0.000
Adj. R-Square	0.33		

หมายเหตุ: (***) หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

(**) หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

(*) หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

ที่มา: จากการคำนวณ

เมื่อพิจารณาความสามารถในการอธิบายมูลค่าความเต็มใจจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยข้าวนาปรัง จากค่า Adj. R-Square พบว่า สามารถอธิบายได้ถึงร้อยละ 33

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1. จากผลการศึกษาความปัจจัยที่มีผลต่อความเต็มใจจ่ายการประกันภัยข้าวนาปรังของเกษตรกรจังหวัดเชียงราย พบว่า กลุ่มเกษตรกรที่มีความยินดีจ่ายประกันภัยข้าวนาปรัง คือ เกษตรกรกลุ่มที่เคยได้รับภัยพิบัติจากการเพาะปลูกข้าวนาปรัง กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการเพาะปลูกข้าวนาปรัง กลุ่มที่รู้จักโครงการประกันภัยพืชผล กลุ่มคนที่มีรายได้นอกภาคเกษตรต่อรายได้ทั้งหมดน้อย กลุ่มคนที่มีสัดส่วนการเป็นเจ้าของที่ดินเพาะปลูกข้าวนาปรังมาก และกลุ่มคนที่มีจำนวนสมาชิก ในครัวเรือนที่มีอาชีพปลูกข้าวนาปรังมาก ดังนั้นผู้ให้ประกันควรพิจารณาเสนอประกันภัยข้าวนาปรังแก่เกษตรกรเหล่านี้เป็นกลุ่มแรก

2. จากผลการศึกษาความเต็มใจจ่ายการประกันภัยข้าวนาปรังของเกษตรกรจังหวัดเชียงราย ราคาที่เกษตรกรยินดีที่จะจ่ายเท่ากับ 91 บาทต่อไร่ ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงความเสี่ยงในการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติที่ผ่านมา พบว่า โอกาสในการเกิดภัยพิบัติ คิดเป็นร้อยละ 0.7 ของพื้นที่ทั้งหมด หรือคิดเป็น 3,192 ไร่ เพื่อให้

การประกันภัยข้าวนาปรังมีความคุ้มทุน ดังนั้น ผู้ให้ประกันภัยต้องรับทำประกันภัยข้าวนาปรังอย่างน้อย 65,594 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 15 ของพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังทั้งหมด

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร (2561) .รายงานข้อมูลภาวะการผลิตพืช. (Online) .www.production.doae.go.th/data-state-product/index, 27 มกราคม 2562

โกเมน จิรัญกุล (2531) .การทดสอบทฤษฎีการตัดสินใจภายใต้ความเสี่ยง.วารสารเศรษฐศาสตร์
ธรรมศาสตร์.6 (26 มีนาคม) :39-51

เทพลักษณ์ ปราบสากุล และเพียรศักดิ์ภักดี(2555) .การศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงสร้าง.

ประกันภัยพืชผลจากภัยแล้ง โดยใช้ดัชนีน้ำฝนสำหรับการผลิตข้าว ปีการผลิต 2554 อำเภอ

จังหวัดร้อยเอ็ดภาควิชาเศรษฐศาสตร์การเกษตร.. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นฤมล นิมรักษ์ (2556) .ศึกษาความเต็มใจจ่ายในการทำประกันภัยแล้งของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัด
ขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ) ,มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.กรุงเทพฯ

ฝ่ายประสานการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยธรรมชาติ./

ภราดร ปรีดาศักดิ์. (2549) .**หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค.กรุงเทพฯ.มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.กรุงเทพฯ**

วัลลาภ นุตะมาน (2551) .**ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับประกันภัยพืชผลของเกษตรกร.เอกสารวิจัย**
เศรษฐกิจการเกษตรเลขที่ 104 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร.

วิจิต หล่อจี้ระชุนท์กุล และวีณา ฉายศิลป์รุ่งเรือง (2545) .**การประกันภัยต้นทุนการผลิตพืชผล.กรุงเทพฯ.:**
คณะสถิติประยุกต์สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ศิริจรรยา ออกรัมย์(2553) .**พฤติกรรมการซื้อประกันภัยจากภัยแล้งของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์**
จังหวัดเพชรบูรณ์กรุงเทพฯ. :วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุพนิดา จีวดี และ รวิศสาหัสสุชาโต(2558) .**ความพอใจต่อคุณลักษณะประกันภัยข้าวนาปีของเกษตรกร. กรณี**
เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดขอนแก่น. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะ
เศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.กรุงเทพฯ

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง(2553).**การพัฒนาเครื่องมือทางการเงินสำหรับเกษตรกร:กรณีศึกษาการ**
ประกันภัยพืชผลโดยใช้ดัชนีสภาพอากาศในประเทศไทย.กรุงเทพฯ.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร(2561). **การศึกษาความเต็มใจจ่ายประกันภัยข้าวนาปีของเกษตรกร.กระทรวง**
เกษตรและสหกรณ์.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร(2561).**สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี 2561. (Online).**

www.oae.go.th/assets/portals/1/ebookcategory/27_yearbook2561/,25 กุมภาพันธ์ 2562

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร(2561).**สารสนเทศเศรษฐกิจการเกษตรรายสินค้า ปี 2561.(Online).**

http://www.oae.go.th/assets/portals/1/ebookcategory/38_commodity2561/,28 กุมภาพันธ์
2562

Bray, N.R. (1963). **Performance of Federal Crop Insurance in West Nebraska.** Master's thesis, University of Nebraska.

Cledenin, T.C. (1942). **Federal Crop Insurance in Operation.** Wheat Studies of the Food Research Institute 18 (1942) : 232.

Garner, B.L., et al (2005). **"Food Crop Farmers' Willingness to Participate in market -Based Crop Insurance scheme."** Research in Applied Economic.